

MUNI
KULTURNÍ
CENTRUM

Kulturní centrum Masarykovy univerzity

KULTURNÍ CENTRUM MASARYKOVY UNIVERZITY

1

Jakkoli je hlavním cílem univerzity vzdělávání v konkrétních vědeckých oborech, kultura by zde měla mít své místo, a to přinejmenším v trojím smyslu. Na vysokých školách jsou pěstovány i umělecké obory, kulturní akce jsou vyzařováním vnitřní síly a kreativity instituce a v neposlední řadě můžeme mluvit o organizační kultuře, která vytváří tmel personální politiky. Pokud chápeme kulturu v tomto širším smyslu, dokážeme se úspěšně bránit pojetí, podle něhož je kultura pomyslnou třešničkou na dortu, na kterou většinou nezbyvají peníze.

Vedení Masarykovy univerzity, které nastoupilo do úřadu na podzim 2019, si předsevzalo za cíl sjednotit a prohloubit činnost univerzitních institucí, které se mají věnovat i kultuře: jedná se především o Nakladatelství MuniPress, Mendelovo muzeum v prostorách augustiniánského kláštera na Starém Brně, Univerzitní centrum Telč na místě bývalého jezuitského areálu a také o Archiv MU, který soustřeďuje dokumenty a obrazový materiál, který může být vhodně využit při konání výstav i jiných akcí. Ani covidová pohroma tomuto cíli nedokázala zabránit, i když se celý „jednotící“ proces odehrával především virtuálně a mnoho z plánovaných kulturních počínů muselo být zrušeno.

Platformami, na nichž by mělo být toto úsilí o propojení již existujících institucí viditelné, se staly zejména dvě: „Masarykovy dny“, konané na počátku března na počest duchovního otce univerzity, a „Mendelovy dny“ na počátku listopadu. V roce 2022, kdy si připomínáme dvousté výročí narození zakladatele genetiky, půjde nikoli o jednu akci, ale hned celou sérii – kromě vědecké konference a koncertů i otevření nových výstav v muzeu. Ale i „Masarykovy dny“ jsou letos něčím zvláštní. Univerzita bude hostit mnoho zajímavých osobností u příležitosti konání konference s názvem „Education for Society“, která se bude věnovat aktuálním otázkám vzdělávání v krizové době.

Kulturní činnost univerzity se samozřejmě nevyčerpává uvedenými skutečnostmi. Na univerzitě působí hudební a divadelní soubory, v kampusu v Brně-Bohunicích jsou umístována hodnotná umělecká díla (zmiňme například plastiku Stanislava Kolíbala), a tak se jeho areál stává osobitým sochařským parkem, rozrůstají se umělecké i archivní sbírky, přes potíže s pandemií fungují částečně výstavní prostory Galerie Pitevna. Samotné akademické obřady jsou pak umělecká díla svého druhu. Navíc: již z dřívějšího období působí Rada pro kulturu a umění MU, která však v minulém roce doznala značnou ztrátu – odešel její dlouholetý člen, emeritní rektor Eduard Schmidt (1935–2021), jenž byl příkladem vědce, který pro univerzitní kulturu vykonal mnoho záslužné práce.

Smyslem této útlé knížečky je poukázat na zmíněné instituce a jejich aktuální činnost. Představuje se v ní Munipress, vedený Alenou Mizerovou, Mendelovo muzeum, řízené Blankou Křížovou, Univerzitní centrum v Telči, spravované Jaroslavem Makovcem, a Archiv MU pod vedením Jany B. Slaběňákové. Díky obrazovému doprovodu si čtenáři mohou udělat alespoň rámcovou představu o díle, které na úrovni těchto institucí vzniká.

Slavnostní atmosféru dodává akcím Univerzitní kino Scala, které pod vedením Radka Pernici a Petra Dimitrova poskytuje prostor pro kvalitní filmovou produkci a hostí i vzdělávací a kulturní podniky. A v této souvislosti je nutné zmínit také prostory augustiniánského kláštera na Starém Brně a tradiční aulu na Právnické fakultě MU. Neocenitelnou pomocí je spolupráce s MUNI TV, studentským studiem při Fakultě sociálních studií. Na profesionální úrovni zajišťuje nahrávání, online přenosy akcí Kulturního centra i jejich archivaci.

Jak již bylo řečeno, v posledních dvou letech se stalo Kulturní centrum univerzity „virtuální“ realitou, která svůj tvůrčí potenciál musí uskutečňovat v závislosti na platných epidemických opatřeních. Jeho aktéři se proto nesmírně těší na dobu virů zbavenou, kdy rozkvetou jednotlivé aktivity a kdy se jich bude moci ve větší míře osobně účastnit univerzitní i mimouniverzitní veřejnost.

Jiří Hanuš,
prorektor pro akademické a personální záležitosti MU

RADA PRO KULTURU A UMĚNÍ MASARYKOVY UNIVERZITY

prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D., předseda

Členové

Mgr. Miroslav Balašík, Ph.D.
doc. PhDr. Martin Flašar, Ph.D.
prof. PaedDr. Radek Horáček, Ph.D.
Mgr. Petr Kamenický, Ph.D.
prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.
Mgr. Blanka Křížová

Mgr. Jaroslav Makovec
PhDr. Alena Mizerová
PhDr. Jan Pavlík
doc. Mgr. Vladimír Richter
Mgr. Jana Barbora Slaběňáková
prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.
prof. PhDr. Miloš Štědroň, CSc.
prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
doc. PhDr. Jiří Zahrádka, Ph.D.
Mgr. Iva Zlatušková

Masarykova univerzita dnes náleží k největším univerzitním nakladatelům ve střední Evropě. Její Nakladatelství Munipress buduje od roku 2007 pozici významného univerzitního nakladatele, který plní hlavní poslání: zprostředkovávat výsledky vědecko-výzkumné a vzdělávací činnosti Masarykovy univerzity.

Vědecká komunita oceňuje indexování univerzitní produkce v databázích Scopus i Web of Science. Většina odborných časopisů a vědeckých děl je vydávána v režimu Open Access a je dostupná prostřednictvím portálů Journals a Munispace. Pro redakce časopisů

poskytuje Munipress podporu ve správě celouniverzitního redakčního systému Open Journal Systems, který rozvíjí v mezinárodní spolupráci s ostatními univerzitami.

Pro podporu vydávání cizojazyčných děl byl nově založen fond „Scientia est Potentia“. S jeho přispěním zajišťuje Munipress několik edičních řad: „Masaryk University Miscellanea“; „Masaryk University Monographs“; „Masaryk University Conversations“; „Masaryk University Contributions to ...“; „Mendel Lectures“ a „Masaryk University Papers“.

Významný vydavatel odborné a studijní literatury

Munipress nabízí autorům široké možnosti pro publikování jejich vědeckých i studijních textů. Společně s fakultami vydává odborné monografie, původní i překladové učebnice, často v dotiscích či dalších vydáních. Vlajkovou lodí nakladatelství se stala učebnice „Genetika“, základ výuky nejen v České republice.

Stálý ediční námět: Masarykova univerzita

Munipress se zaměřuje na vydávání knih o dějinách Masarykovy univerzity. V edici **Pocita osobnostem** představuje významné osobnosti spjaté s Masarykovou univerzitou. Pozoruhodná je digitální edice **Zlatý fond Masarykovy univerzity**, která zpřístupňuje historické ediční řady zakládajících fakult i díla významných osobností.

„Věda Vám!“

Ediční plán Munipress obsahuje i tituly určené pro širokou veřejnost a usilující o přesah mimo úzce vymezené vědní obory.

Edice **Munice** přináší aktuální témata z přírodních, společenských i humanitních věd. Nabízí moderní, atraktivní a obsahově srozumitelné texty a jedinečné grafické zpracování. Je příspěvkem k celoživotnímu vzdělávání společnosti.

Edice **Poprvé v češtině** zpřístupňuje čtenářům významná díla světové odborné literatury, která doposud nebyla v českém jazyce publikována. Přinesla i světové bestselery.

Nová edice **Mezi žánry** je otevřená všem autorům s ambicí oslovit čtenáře vlastním názorem, slovesnou, ilustrační, básnickou, esejistickou tvorbou. Čtenáři se mohou těšit na připravované svazky: *Náš stát*; *Stokrát Antarktida*; *Meditace s obrazem*.

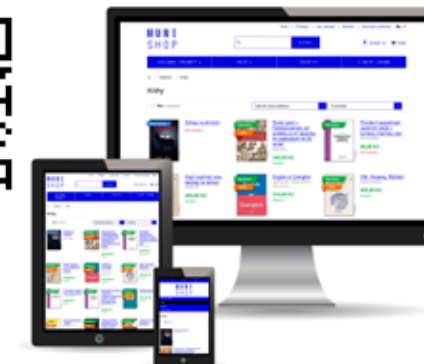
MZ

Knižní videa, audioknihy a dostupnost univerzitní produkce

Nově vybudované Studio Munipress umožňuje nahrávání rozhovorů, besed, představování novinek. Rozšiřuje tak možnosti setkávání čtenářů s autory a redaktory v online prostoru kdekoliv a kdykoliv. V současnosti je ke shlédnutí téměř 30 pořadů.

Celkovou knižní a časopiseckou produkci Munipress pravidelně prezentuje na české i mezinárodní scéně. Je členem Association of European University Presses, Svazu českých knihkupců a nakladatelů, Publishers International Linking Association. Publikace Munipressu jsou dostupné ve světové distribuční síti. Zásilkový portál Munishop navíc nabízí zájemcům možnost výběru z produkce Masarykovy univerzity, který mohou doplnit i o dárkové univerzitní předměty.

Munipress publikuje a popularizuje vědu již 15 let

Rok 2022 je pro Munipress jubilejní. Oslaví v něm 15 let svého založení a působení v nakladatelském prostředí i na knižním trhu. Je to příležitost pro ohlédnutí i naplnění plánů: založení studijního oboru editorství, zapojení do evropské sítě otevřeného publikování, rozvoj populárně-naučných řad a aktivit v rámci Kulturního centra Masarykovy univerzity.

Čtenáři se mohou těšit na setkávání při knižních křtech, veletrzích a také na první ročník Knižního festivalu v kině Scala. Autory může oslovit pečlivá redakční práce, široká distribuční nabídka i skutečnost, že Munipress již získal řadu významných cen v oblasti vědecké a odborné literatury a že jejich díla bude do soutěží nominovat stále.

MUNIPRESS 15

Publikujeme a popularizujeme vědu již 15 let.

Masarykova univerzita je sice svým založením spjata s osobností a životním dílem Tomáše G. Masaryka, řadou výzkumů však odkazuje také na vědecká bádání v Brně 19. století. Zde vyniká pozoruhodná osobnost **Gregora Johanna Mendela** (1822–1884), přírodovědce a opata starobrněnského kláštera, kterého celý svět zná jako „otce genetiky“. Jeho objevy o základech dědičnosti jsou považovány za přelomové. Staly se největšími vědeckými přínosy moderní doby.

Expozice „G. J. Mendel: Příběh skromného génia“

Mendelovo muzeum Masarykovy univerzity pečuje o odkaz Gregora Johanna Mendela v autentickém prostředí augustiniánského kláštera na Starém Brně, kde Mendel žil a pracoval. Expozice „G. J. Mendel: Příběh skromného génia“ slučuje historické prostory s moderními prvky. K vidění jsou originální předměty, které patřily „otci genetiky“, jeho rodný list, vysvědčení ze studií, knihy nebo pomůcky k výuce a faksimile rukopisu Mendelovy stěžejní práce „Versuche über Pflanzenhybriden“ (Pokusy s rostlinnými hybridy).

Místo populárně-vědeckých diskusí

Cílem činnosti muzea je poukázat na genialitu člověka, který i přes náročný program člena a opata augustiniánského řádu svou píli a neúnavnou práci pomáhal společnosti. Mendelovo muzeum je současně místem setkávání odborníků i centrem, kde jsou výsledky vědy a výzkumu prezentovány široké veřejnosti. V prostorách muzea se koná řada přednášek, především z oblasti genetiky, ale i dalších oborů vyučovaných na Masarykově univerzitě.

Na mezinárodně uznávaných přednáškách „Mendel Lectures“, na nichž se podílí i Mendelovo muzeum, vystoupila také řada nositelů Nobelovy ceny. Úspěšné jsou i přednášky z oblasti věd o živé a neživé přírodě či z humanitních oborů, tzv. „Seminar Series“.

Pravidelné, uznávané „mendelovské“ akce

Mendelovo muzeum MU stálo u vzniku dnes již tradičního festivalu „Mendel je...“, pořádaného každoročně jako oslava tohoto významného vědce. Osobnost G. J. Mendela si Masarykova univerzita připomíná v rámci podzimních „Mendelových dnů“, které si vysloužily uznání již svými dvěma ročníky, a to i u zahraničních vědců. Za přelomové lze označit ročník z roku 2021, s nímž se pojí významný komplexní výzkum Mendelovy DNA.

Komiksová výstava „G. J. Mendel a Genetika“

Mendelovo muzeum šíří odkaz Gregora Johanna Mendela nejen mezi širokou veřejností, ale snaží se dostat Mendela do povědomí i žákům a studentům. Vytvořilo proto komiksovou výstavu „G. J. Mendel a Genetika“, která poutavou formou přibližuje mladšímu publiku život, práci a objevy G. J. Mendela. Ve druhé části výstavy návštěvníci poznají, co následovalo po znovuobjevení Mendelových zákonů.

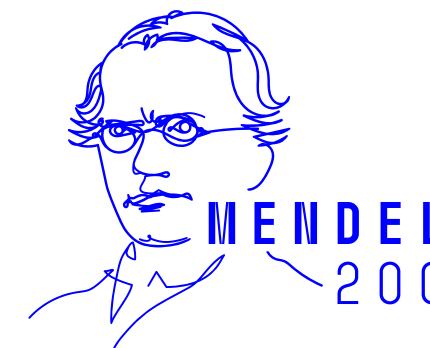
Výroční rok 2022: výstava v Dubaji, historický exkurz, nová interaktivní expozice...

Pro výroční „mendelovský“ rok 2022, kdy si připomínáme 200 let od Mendelova narození, chystá Mendelovo muzeum několik projektů. Podílí se na zpracování výstavy Expo v Dubaji, která bude prezentovat odkaz G. J. Mendela a představí současný výzkum i studijní příležitosti na Masarykově univerzitě.

Pro letní festival muzeum připravuje v rámci projektu Interreg „Historický exkurz do Mendelovy doby“ s atmosférou klášterního života v 19. století. Otevřena bude také nová výstava „Mendelův pokoj“ v místnosti bývalé Mendelovy cely.

Hlavním cílem výročního roku bude pro Mendelovo muzeum realizace nové stálé interaktivní expozice o genetice, která poskytne zábavnou formou informace o Mendelových pokusech a objevech a přiblíží základy genetiky a molekulární biologie.

Podzimní „Mendelovy dny 2022“ budou věnovány tématu „Mendel a svět“.

UNIVERZITNÍ CENTRUM TELČ

12

Univerzitní centrum Telč vybudovala Masarykova univerzita v areálu bývalé jezuitské koleje, kterou získala darem od města Telč v roce 2004. Toto mimobrněnské pracoviště působí v městě Telči jako středisko vzdělávání a kultury.

V citlivě zrekonstruovaném komplexu historických budov vzniklo kvalitní zázemí pro fakulty a pracoviště Masarykovy univerzity včetně ubytování. Prostory Univerzitého centra využívají i další subjekty (školy, spolky, organizace veřejné správy i komerční subjekty).

UNIVERZITNÍ CENTRUM TELČ

13

Město Telč, naplněné neopakovatelnou atmosférou, a Univerzitní centrum představují ideální místo jak pro realizaci studijních programů (zejména kombinovaného studia), tak rozličných vzdělávacích a společensko-kulturních akcí v podobě seminářů, konferencí, školení, výjezdních zasedání, teambuildingů, letních/zimních škol apod.

Široké působení centra

Aktivity centra se dělí do několika oblastí: činnost univerzitní, kde kromě pravidelného pořádání vzdělávacích a společensko-kulturních akcí vyniká zejména organizování kurzů Univerzity třetího věku (od roku 2006) a činnost univerzitní knihovny. Činnost neuniverzitní tvoří pořádání Letní školy evropských studií (Ministerstvo zahraničí ČR), semináře o americkém právu (The John Marshall Law School Chicago), hudebního festivalu Prázdniny v Telči, Hudební akademie Telč, ale i mnohé další pravidelné i nepravidelné vzdělávací akce.

V rámci vytváření partnerství a spolupráce univerzitních a regionálních institucí je klíčovým partnerem město Telč a dále Kraj Vysočina, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, Centrum UTAM AV ČR, telčská pobočka Muzea Vysočiny Jihlava a ZUŠ Telč. Od roku 2019 pak v Telči běží výzkumný projekt „Spolu v Telči – Veřejný prostor Telče jako vstřícný životní prostor pro obyvatele i návštěvníky“, podpořený Technologickou agenturou ČR, který společně realizují odborníci z ČVUT a Masarykovy univerzity.

V rámci mezinárodní spolupráce je nutné zmínit projekt „Scola Telcz“. Jde o pravidelné mezinárodní multidisciplinární týdenní letní a zimní školy určené pro studenty a doktorandy šesti významných vzdělávacích a výzkumných institucí z ČR, SR a Rakouska pořádané v prostředí historického města Telče. Univerzitní centrum Telč také spravuje rozsáhlé sbírky obrazů významné malířky Míly Doleželové a Jiřího Mareše, které jsou dlouhodobě zapůjčeny Českou dominikánskou provincií a deponovány v prostorách centra.

Nové výzvy a rozvoj

V nejbližším období čeká Univerzitní centrum celá řada výzev, protože se do Telče vracejí akce a aktivity, přerušené proticovidovými opatřeními.

V letech 2022–23 se centrum mnohem více zapojí do projektů věnujících se Univerzitě třetího věku a celoživotnímu vzdělávání. V plánu je zlepšení vybavenosti a služeb pro ubytované.

V roce 2022 se bude centrum věnovat oslavám 30 let od zápisu Telče na seznam UNESCO a připomene nebývalý rozkvět města, který nastal od poloviny 16. století, za vlády Zachariáše z Hradce. Italští stavebníci, štukatéři a zedníci tehdy kromě přestavby hradu začali pracovat také na náměstí. Patrové domy s renesančními štíty a arkádami podloubí lemují telčské náměstí dodnes. K dalším zajímavostem Telče patří renesanční zámek, vyhlídkové věže kostelů sv. Ducha a sv. Jakuba, 11 kostelů a kaplí.

100. výročí narození Míly Doleželové

Ve spolupráci s městem Telč a Krajem Vysočina připravuje Univerzitní centrum k tomuto výročí řadu akcí, především výstavu děl včetně vydání doprovodné publikace (s Nakladatelstvím MuniPress), aby široké veřejnosti co nejvíce přiblížilo dílo telčské malířky Míly Doleželové (12. 11. 1922 – 30. 12. 1993).

V současné době je ve fázi hodnocení společný projekt „Svět Romů v díle malířky Míly Doleželové – expozice a kulturně vzdělávací program Středoevropského centra pro kulturní dědictví v Telči“, podaný v loňském roce společně s Muzeem romské kultury Brno ve výzvě „Inovativní využití movitého a nemovitého kulturního dědictví“, hrazené z finančních mechanismů Fondů EHS a Norska. V případě úspěchu bude v Telči vybudována stálá expozice i několikaletý program popularizující nejen dílo telčské malířky, ale také problematiku romské menšiny, které se ve svém díle věnovala.

Dlouhodobým záměrem Masarykovy univerzity je rozvíjet v Telči spolupráci s klíčovými partnery: Krajem Vysočina, městem Telč, Ústavem teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, Národním památkovým ústavem a Dunajskou univerzitou v Kremži. Bývalou jezuitskou kolej postupně proměnit na živé kulturní centrum pro evropské kulturní dědictví, ale také rozšířit vzdělávací programy zaměřené na celoživotní vzdělávání a zaměřit se na budování digitálního archivu Masarykovy univerzity.

Archiv Masarykovy univerzity je jedním z nejvýznamnějších a největších vysokoškolských archivů v České republice. Přestože o zřízení archivu jednala univerzita již v roce 1931, tedy dvanáct let po svém založení v lednu 1919, došlo k němu až v roce 1936.

Během druhé světové války byla značná část univerzitní dokumentace zničena, zachována celistvě zůstala pouze studijní agenda. Poválečné materiály jsou v archivu dochovány komplexně.

Národ československý si pamatoval dobře, že neúčinnější zbraní v dobách jeho útisku byla vzdělanost, která vedla český lid k snaživé práci myšlenkové a tím i k hospodářskému blahobytu, a proto usiloval více než po půl století, aby byla na Moravě zřízena druhá česká universita. Tento úkol převzal a vyplnil teprve obnovený stát československý. Již v prvních dnech po našem osvobození podali dne 15. listopadu roku 1918 poslanci Národního shromáždění československého, Alois Jirásek, Dr. Karel Engliš a jiní, návrh na zřízení university s českou řečí vyučovací v Brně. Po projednání zákonné osnovy, o níž zpravodajem byl poslanec Dr. Jaroslav Budínský, byl jednomyslně přijat dne 28. ledna roku 1919 zákon, kterým byla zřízena druhá česká universita, ozdobená jménem prvního presidenta **Tomáše Garrigue Masaryka**. Tímto čestným označením oceněna byla jeho vědecká a vychovatelská práce, uznány byly jeho zásluhy, které si jako vysokoškolský učitel a politik získal v boji o druhou českou universitu, a uctěna byla jeho světlá, velká osobnost, připomínající československému národu na věčné časy jeho dílo osvoboditelské. ✎ Posvěcena mnoholetým úsilím o své zrození, Masarykova universita soutěží ušlechtilé na poli kulturním a roste v dílech

Okna do historie univerzity

V archivní síti je nyní zařazen jako archiv specializovaný. Sídlí v budově Krajského úřadu Jihomoravského kraje na Žerotínově náměstí 3 v Brně, nedaleko centra města. Je odborným pracovištěm s celouniverzitní působností a jeho posláním je zejména všestranná péče o archiválii vzniklé z činnosti univerzity a jejích osobností, a tím o zachování samotné historie univerzity. Archiválie získává od jednotlivých součástí univerzity, zpracovává je, zpřístupňuje laické i odborné veřejnosti a vede jejich přehled v celostátní evidenci. Využívá je k publikační a výstavní činnosti. Odborní pracovníci archivu se v posledním období podíleli na jedinečném počínu Nakladatelství MuniPress – vydání faksimile původního rukopisu vrcholného díla Karla Engliše „Velká logika“ zpracováním části jeho fondu, zapůjčeného z Archivu Národního muzea, a kompletní digitalizací více než 2 500 stran originálů strojopisů a rukopisů. Archiv také spolupracoval při výzkumu a shromažďování podkladů pro výstavu „Brno–Minsk 1941“.

Badatelnu archivu ročně navštíví řada zájemců o studium univerzitních dějin. Hojně předkládány bývají zejména osobní fondy důležitých osobností, které na univerzitě působily. V archivu jich je uloženo již téměř sto padesát. Archiv pečuje také o sbírky trojrozměrných předmětů. Sběrka medailí čítá na 170 unikátních položek. Některé z nich jsou vystavovány při slavnostních příležitostech, například při udílení zlatých medailí významným osobnostem. V neposlední řadě archiv vyhotovuje potvrzení o studiu a druhopisy diplomů ze zde uložených materiálů.

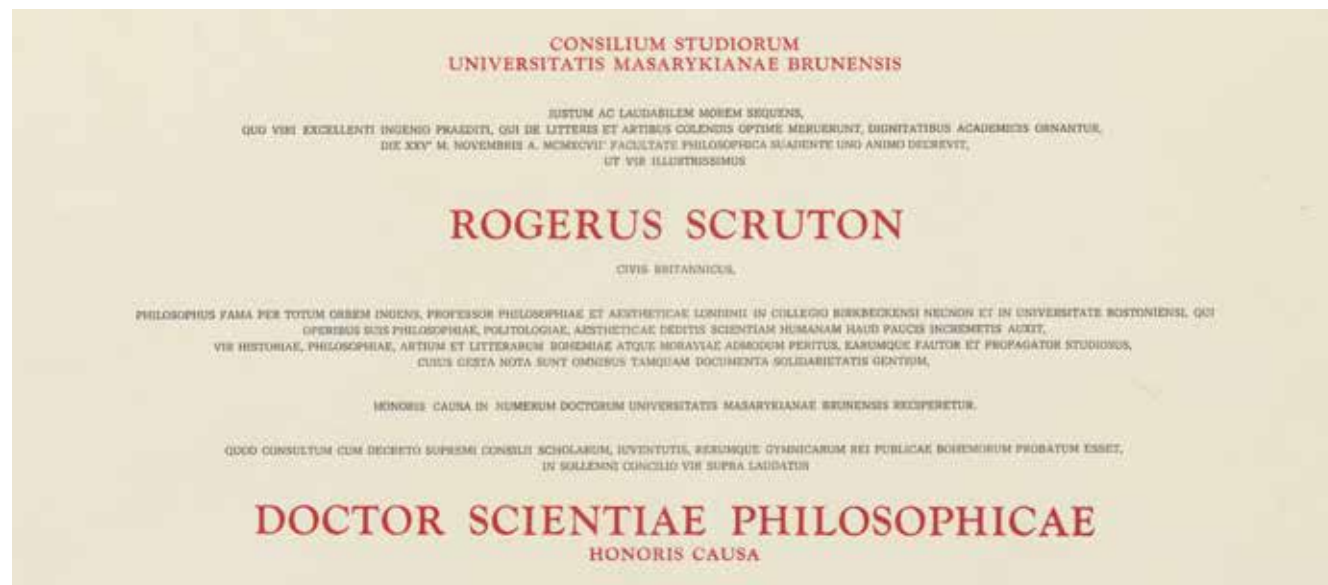

Ochrana archiválií a jejich digitalizace

Archiv Masarykovy univerzity nyní spravuje více než 2 600 běžných metrů dokumentů, uložených ve 249 fondech a sbírkách. V současné době je pro ochranu archiválií i pro jejich zpřístupnění obecně hojně využívaná digitalizace. Pro šetrné skenování slouží nový velkoformátový knižní skener Zeutschel OS 14000. V letošním roce jsou skenovány Nationale – knihy zapsaných studentů naší univerzity z období první republiky. V roce 2021 byly kompletně zdigitalizovány diplomy čestných doktorů.

Sken diplomu čestného doktora filozofie Rogera Scrutona (doktorát udělen Masarykovou univerzitou 2. 10. 1998), pořízený na velkoformátovém skeneru Zeutschel.

MÍSTA SETKÁVÁNÍ

UNIVERZITNÍ KINO SCALA

Kino Scala slouží Brňanům jako významné premiérové kino již od roku 1929. Přestalo oba totalitní režimy (i když se po dlouhá léta muselo jmenovat Kino Moskva). Až v roce 2011 mu hrozil zánik – staré velkokapacitní jednosálkové kino už neobstávalo v konkurenci moderních multiplexů. Záslouhou intervence akademiků z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a jednání vedení univerzity se zástupci města Brna vyústila původní hrozba v unikátní

výsledek: provozovatelem kina se stala Masarykova univerzita ve spolupráci se společností Aeropolis. Prostor v roce 2013 ožil jako Univerzitní kino Scala a znovu se stal premiérovým kinem, vrátil se také jako dějiště přednášek, konferencí a dalších kulturních událostí univerzity. A došlo k zásadnímu obratu – v posledních letech se Scala oficiálně drží na pozici nejnavštěvovanějšího jednosálového kina v České republice.

Filmové i odborné a popularizační akce

Kino má neotřelou dramaturgii – dává prostor i filmům a festivalům, na které divák v multiplexech nenarazí. Každovečerní program zajišťuje partnerská společnost Aeropolis. Filmoví tvůrci mají Scalu v oblibě a vybírají si ji pro slavnostní předpremiéry svých filmů s delegací. Pravidelnou součástí programu ožívají přímé přenosy z Metropolitní opery či Národního divadla v Londýně. Masarykova univerzita v sále kina realizuje své reprezentativní akce, zejména ty, které jsou určeny širší veřejnosti a počítají s větším auditoriem. Kino Scala je pravidelným dějištěm popularizačních akcí, jako jsou „Science Slam“ či „Filmový festival Fakulty informatiky“, a především konferencí, od menších až po několikadenní mezinárodní sympozia různého odborného zaměření.

Kino jako zázemí pro studenty

Raritní skutečností je, že určité dny v týdnu sál kina slouží pro populární celouniverzitní kurzy. Studenti tak za velkým plátnem do přitní kinosálu přicházejí na pravidelné přednášky, jako jsou „Uměnovědný biograf“, „Literatura a film“, „Současné umění“ a další. Aktivní studenti se rovněž mohou přihlásit do kurzu „Provoz kina“, a pokud uspějí se svým projektem, mohou v ostré praxi vyzkoušet, co vše obnáší provoz kina po stránce dramaturgické, propagační, technické i ekonomické. Dostanou totiž do gesce cyklus deseti projekcí zařazených do veřejného programu kina. Na začátku každého semestru kinem projdou stovky studentů z mnoha zemí světa, protože Centrum zahraniční spolupráce v sále pořádá orientační týden pro všechny nové zahraniční studenty na Masarykově univerzitě.

Spolupráce s dalšími institucemi

Univerzitní kino Scala se stalo pravidelným dějištěm premiér dokumentů a filmů České televize, hudebních festivalů Filharmonie Brno, světové přehlídky designu „Bienále Brno“ Moravská galerie či veřejných jednání Jihomoravského kraje. Hostí cestovatelské a popularizační přednášky, pořady a divadla pro děti či například roadshow DVTV nebo Respektu.

V roce 2021 bylo v sále kina vyměněno všech 475 sedaček.

MÍSTA SETKÁVÁNÍ MENDELŮV REFEKTÁŘ

22

Historie prostoru augustiniánské jídelny, dnes známé jako Mendelův refektář, sahá do konce 18. století. Celé křídlo kláštera bylo postaveno po příchodu augustiniánů na Staré Brno v roce 1783, neboť si s sebou ze svého původního konventu na Moravském náměstí přinesli zánovní knihovnu, která byla zhotovena na míru svému původnímu umístění a v „novém“ klášteře vhodný prostor

chyběl. Knihovna se nachází v prvním patře, přímo nad Mendelovým refektářem. Původní barokní místnost byla v roce 1910 přestavěna v duchu vídeňské secese, což se nejvíce projevuje na florální výzdobě stropu. Hortenzie, rostlina, která strop zdobí, je oblíbenou květinou augustiniánů. Vegetabilní vzor se odráží i na podlaze, která je největší mozaikovou podlahou v Brně.

MENDELŮV REFEKTÁŘ

23

Z výzdoby stojí za zmínku ústřední plastika, jež zobrazuje baziliku Nanebevzetí Panny Marie, poutníky, svatého Augustina a jeho matku, svatou Moniku. Latinský nápis v doslovném překladu zní: „Přivedl jsi nás k sobě a naše srdce spočívá v tobě.“ Na zdech jsou vyobrazeny opatské insignie, začátek řehole svatého Augustina nebo anděl držící v rukou znaky Čech a Moravy. Po stranách vstupních dveří jsou umístěny dvě busty moravských markrabat – Jana Jindřicha Lucemburského a jeho syna Jošta.

Mendelův refektář dnes slouží především jako místo pro konání přednášek a kulturních akcí. Sál je součástí jednoho z prohlídkových okruhů Mendelova muzea a konají se zde mezinárodně uznávané přednášky „Mendel Lectures“ s účastí světoznámých vědců nebo přednášky z cyklu „Seminar Series“ na nejrůznější témata. Sál obdivují návštěvníci i účinkující programu tradičního „Mendelova festivalu“ nebo úspěšných „Mendelových dnů“. Krásný secesní sál je také lákadlem pro milovníky hudby, jelikož hostí, společně s Mendelovým muzeem, řadu koncertů a hudebních vystoupení. V neposlední řadě zde ve spolupráci s Nakladatelstvím MuniPress uvádí do života zajímavé tituly z univerzitní produkce.

MÍSTA SETKÁVÁNÍ AULA PRÁVNICKÉ FAKULTY

24

Reprezentativnost prostoru auditoria maxima na Právnické fakultě poskytuje ideální prostředí pro akademické obřady a slavnosti Masarykovy univerzity.

AULA PRÁVNICKÉ FAKULTY

25

Celkový dojem návštěvníků z akcí umocňuje průčelí auditoria. Zdobí ho velké plátno, obraz Antonína Procházky z roku 1938. Rozměrná kompozice je členěna do tří horizontálních pásů. V nejvyšším pásu je bůh Hélios ohlašující lidstvu nový den, doprovázejí ho bohyně času Hory. Ve středním pásu jsou umístěny alegorické postavy

všech věd, které byly v té době na univerzitě zastoupeny. Středu dominuje mohutná postava Prométhea s hořící pochodní. Spodní pás zachycuje lidstvo při jeho každodenní činnosti. K postavě Prométhea se významově váže skupina postav dychtících po ohni poznání.

MÍSTA SETKÁVÁNÍ GALERIE PITEVNA

26

Unikátním výstavním místem Masarykovy univerzity se stala Galerie Pitevna, sídlící v prostorách dřívějšího Anatomického ústavu Lékařské fakulty na Komenského náměstí. Její výstavní plán se dlouhodobě zaměřuje na prezentaci současného umění. O jeho realizaci pečují kurátoři Petr Kamenický a Jana Nedomová z Katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Pod názvem „Schopen představ“ zde katedra pořádá řadu výstav špičkových autorů. Projekt má ambice přiblížit jedinečný svět umění a zprostředkovat

ho odborné i laické veřejnosti. Galerie zároveň slouží jako výuková laboratoř pro studenty, kteří se realizují v odborných úrovních zaměřených na produkci, design výstav, vlastní instalaci, kurátorství, přípravu komentovaných prohlídek a doprovodných programů. Je to i otevřený prostor pro komunikaci s odborníky z praxe. Galerie Pitevna nabízí umělcům výjimečné místo s dobrým osvětlením a kvalitním zázemím. Díky svému programu je vyhledávanou součástí Kulturního centra Masarykovy univerzity.

GALERIE PITEVNA

27

Uskutečněné výstavní projekty

Lukáš Rittstein, Barbora Šlapetová: Silná barva; 10. 3. – 8. 4. 2011
Josef Daněk, Vojta Horálek: Dignified Tramping; 18. 5. – 10. 6. 2011
Tomáš Hlavenka: Příměstský chodec; 16. 11. – 16. 12. 2011
Milan Houser: Teodoru Rotreklovi; 21. 2. – 16. 3. 2012
Moorland Productions: Control Mechanisms; 20. 3. – 19. 4. 2012
Veronika Šrek Bromová: Dopis otci, dopis matce; 17. 10. – 9. 11. 2012
Oživit a ozvláštňit; 15. 11. – 20. 12. 2012
František Kowolowski: Variabil; 6. 3. – 12. 4. 2013
Pavel Tichoň: Pitevna Pavla Tichoně; 18. 3. – 11. 4. 2014
Milena Dopitová: Jednou tišeji, jindy hlasitěji; 23. 11. – 16. 12. 2016
TIMO: Když to pokazíš, tak se to dá kdykoliv opravit; 22. 2. – 17. 3. 2017
Václav Girsá: Řecké fantazie; 24. 3. – 5. 5. 2017
Michael Hon: Imanence; 17. 5. – 23. 6. 2017
Vladimír Havlík: Insomnie; 4. 10. – 3. 11. 2017
David Hanvald: Estetický podzim v konceptuálním Brně; 9. 11. – 15. 12. 2017
David Možný Open Space; 7. 3. – 13. 4. 2018
Petr Kunčík: Míšeň; 25. 4. – 25. 5. 2018
Dominika Šimková: Algebraický goniometrický a spirituální tvar komplexního čísla; 6. 6. – 29. 6. 2018
Anna Martínková: Teorie Odcizení; 6. 6. – 29. 6. 2018
Jan Vichr: HLE-DÁNÍ & PŘE-TVÁ-ŘENÍ; 6. 9. – 28. 9. 2018
Katarína Hládeková: Čtyři modely; 8. 10. – 2. 11. 2018
Vilém Balej: Poprvé v Brně; 21. 11. – 21. 12. 2018
Ester Kordošová: Relikviár; Kateřina Míková: I want to break fry; 31. 1. – 13. 2. 2019
Helena Lukášová: Miluji věci, mlčenlivé soudruhy; 20. 2. – 29. 3. 2019
Petr Písařík: MÍSTO ČINU; 10. 4. – 18. 5. 2019
Anna Hulačová: Rezidua kolektivizace; 3. 10. – 15. 11. 2019
Břetislav Malý: Světlo musí být zlaté; 4. 12. 2019 – 17. 1. 2020
Jiří David: Dva muži viděli lišku; 26. 2. – 26. 6. 2020
Vladimír Houdek: Příběh zítřka; 6. 10. – 12. 11. 2021
Petr Dub: B.I.G.; 24. 11. 2021

Hudební soubory Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity

Collegium musicum je studentský komorní orchestr. Zabývá se interpretací vážné hudby skladatelů baroka, klasicismu, romantismu i soudobých autorů. V současnosti má orchestr kolem 30 členů. Je nejstarším pravidelně zkoušejícím a koncertujícím vysokoškolským orchestrem, který vedou vyučující – aktivní profesionální hudebníci –, nejen na Masarykově univerzitě, ale i na Moravě. Soubor prezentuje univerzitu také v zahraničí, je vítězem soutěže v italském Lancianu. Umělečtí vedoucí: Miloš Šmerda a Eduard Tomašík.

Pěvecký sbor Masarykovy univerzity tvoří téměř šedesát studentů. V repertoáru má skladby klasiků od renesance až po současnost, včetně písní lidových a populárních. V poslední době se prezentuje jako těleso kantátového či oratorního typu, neboť spolupracuje s jinými orchestry a institucemi, především s Filharmonií Brno, Národním divadlem Brno, Filharmonií Bohuslava Martinů Zlín, Komorní filharmonií Pardubice, Moravskou filharmonií Olomouc, Štátnou filharmóniou Košice, Das Leipziger Universitätsorchester. Sbormistr: Jan Ocetek.

Pěvecký sbor PdF MU – dívčí sbor zpívá repertoár napříč žánry, od dvojhlasu po čtyřhlas, a cappella či v doprovodu klavíru i jiných nástrojů. Sbormistři: Markéta Musilová a František Ostrý.

MUNicimbal – cimbálový soubor hraje široký repertoár žánru lidového, jazzového i populárního. Umělecký vedoucí: Eduard Tomašík.

Doc. Vladimír Richter je významným specialistou na autentické provozování staré hudby. Bohatě uplatněn nachází jako interpret soudobých vokálních komorních skladeb. Je jedním ze zakladatelů a uměleckých vedoucích vokálně experimentálního souboru „Affetto“ a členem komorního souboru „Ensemble poétique“.

Mužský pěvecký sbor Láska opravdivá

Pěvecký sbor založili v roce 2009 Jaroslav Černocký a Jan Špaček s cílem oživit tradici interpretace skladeb pro mužský sbor. Těleso funguje při Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a jeho členy jsou vesměs studenti či absolventi brněnských vysokých škol. V současnosti má sbor okolo třiceti stálých členů. Repertoár se specializuje na pravoslavnou duchovní tvorbu, mj. na nápěvy z Podkarpatské Rusi, a na českou sborovou tvorbu 19. a 20. století, především Leoše Janáčka. „Láska opravdivá“ je název jednoho z Janáčkových mužských sborů na lidový text a v názvu pěveckého tělesa má symbolizovat repertoárový soulad duchovní hudby a lidové písně.

Indigo Quartet

Indigo Quartet působí na brněnské hudební scéně od roku 2000. V trvalém složení Jan Bělohlávek (housle), Martin Flašar (housle), Martina Himerová (viola) a Pavel Borský (violoncello) hraje od roku 2005. Během své existence si soubor vytvořil specifický, neklasicky znějící zvuk a svébytný styl prezentace s nezaměnitelnou energií. Kvarteto se soustředí především na interpretaci soudobé hudby žijících autorů (Miloše Štědrone, Martina Flašara, Zdeňka Krále, Barryho Yuk Bun Wana, Jany Bařínkové, Ondřeje Kyase a jiných) a tvorby výrazných osobností české hudby 20. století (Jana Nováka, Bohuslava Řehoře a dalších). Soubor se nezaměřuje na specifický hudební žánr.

Symfonický orchestr Masarykovy univerzity

Symfonický orchestr Masarykovy univerzity založil Martin Mazánek v roce 2005 na Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Zpočátku se jednalo o smyčcový orchestr, od roku 2007 pak o menší symfonický orchestr a od roku 2011 o velký symfonický orchestr. Mezi hráči orchestru jsou především studenti různých fakult Masarykovy univerzity, ale také studenti Mendelovy univerzity, Vysokého učení technického, Veterinární univerzity Brno, Janáčkovy akademie múzických umění a Konzervatoře Brno. Předností symfonického orchestru je také to, že kromě tradičního repertoáru zařazuje na program díla, která mají světovou nebo českou premiéru. Repertoár zahrnuje díla od období klasicismu až po současnost.

CENTRE OF CULTURE, ART AND EVENTS OF MASARYK UNIVERSITY

30

Although a university's *raison d'être* is to provide education in different academic fields, culture should also have its place here and in at least three ways. Artistic disciplines are represented at universities, cultural events reflect the inner strengths and creativity of the institution, and not least, we can talk about an organizational culture which is created by the personnel policy.

The management of Masaryk University which came to office in the autumn of 2019 set itself the goal of unifying and developing the activities of university institutions which are also dedicated to culture: MuniPress Publishing House, the Mendel Museum in the Augustinian Monastery in Staré Brno, the University Centre Telč within the former Jesuit grounds, and the MU Archives which focus on documents and illustrated material which could be useful when organizing exhibitions and other events.

Two platforms in particular have emerged to raise the profile of this effort to link already existing institutions: "Masaryk Days" held at the start of March in honour of the university's spiritual father, and "Mendel Days" at the start of November.

In 2022, when we commemorate the bicentenary of the birth of J. G. Mendel, the founder of genetics, there will be a whole series of events rather than just one – in addition to an academic conference and concerts, new exhibits will be opened in the museum. This year's "Masaryk Days" will also be slightly different. The university will welcome a large number of interesting figures for a conference entitled "Education for Society", which will address current issues facing education in a period of crisis.

Naturally, the cultural activities of the university do not end with these events. Music and theatre groups operate within the university; the Brno-Bohunice Campus is the location

of valuable works of art (for example, sculpture by Stanislav Kolíbal), with the result that its grounds have become a distinctive sculptural park; art and archival collections continue to grow and the exhibition space of the Pitevna Gallery is partly in operation despite the pandemic. The academic ceremonies are themselves a kind of work of art. In addition, the Rector's Council for Culture and the Arts continues to function, although it recently lost one of its long-standing members, Rector Emeritus Eduard Schmidt (1935–2021), who was an example of a scholar who contributed a great deal towards university culture.

This booklet aims to highlight these institutions and their current activities. Thanks to the accompanying illustrated material, the reader can at least form a general idea of the works which are being produced by these institutions. A festive atmosphere is added to these events by the Scala University Cinema, which provides space for high-quality film productions in addition to educational and cultural enterprises. It is also worth mentioning the grounds of the Augustinian Monastery in Staré Brno and the traditional auditorium of Masaryk University's Faculty of Law. The cooperation with MUNI TV, a students' studio at the Faculty of Social Sciences, is also of invaluable help. It provides professional recordings, online broadcasts of events from the Centre for Culture as well as subsequent archiving.

Over the past two years the university's Centre for Culture has become a "virtual" reality, whose creative potential has had to be realized in line with the epidemic measures in force. Therefore, those involved have been waiting impatiently for the pandemic to end, when individual activities can blossom once more and when it will be possible for the university and non-university public to become personally involved to a far greater extent.

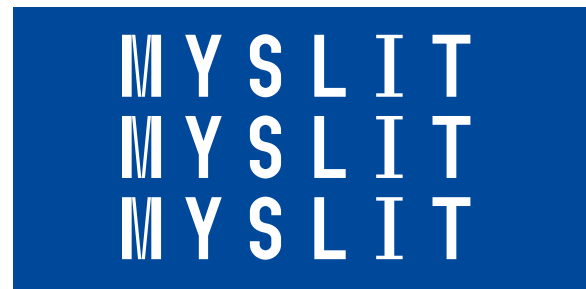
KALENDÁŘ HLAVNÍCH AKCÍ

LEDEN

- „G. J. Mendel a Genetika“; komiksová výstava; UC Telč
- Mezinárodní „Scola Telcz“; UC Telč

ÚNOR

- Workshop k Historickému exkurzu do Mendelovy doby; Opatství / Mendelovo muzeum; 18. 2.
- Do Brna široká cesta – kramářské písně se světskou tematikou; výstava UC Telč; únor–březen
- Věra Zadinová: Telč – 30 let od zapsání do seznamu UNESCO; výstava UC Telč; únor–březen
- Kramářské tisky; přednáška PhDr. J. Polákové, Ph.D.; UC Telč
- Hudební dílna Marty Töpferové; UC Telč; 25.–27. 2.

BŘEZEN

- Masarykovy dny 2022 – Masaryk a vzdělávání; Mendelovo muzeum; 2. 3.; konference Education for Society; 3. 3.
- Mendel Lecture: The Art of Building Small by Ben Feringa; Mendelovo muzeum; 17. 3.

- Nové poznatky k nástěnným malbám na Roštejně; přednáška PhDr. K. Rozinkové; UC Telč; 28. 3.
- Slavnostní křest faksimile díla Karla Engliše „Velká logika. Věda o myšlenkovém řádu“ u příležitosti uvedení nové bankovky s portrétem K. Engliše; Právnická fakulta MU; 30. 3.

DUBEN

- Vernisáž výstavy Míly Doleželové pod záštitou Miloše Vystrčila, předsedy Senátu Parlamentu České republiky; Senát PČR
- Mendel Lecture: Genomic Evolution and Adaptation in Africa by Sarah Tishkoff; Mendelovo muzeum; 14. 4.
- Brno Art Week; 18.–24. 4.
- Cesta Japonskem; přednáška Mgr. M. Zášky; UC Telč; 25. 4.
- Mendel Lecture: The Internet of Animals by Martin Wikelski; Mendelovo muzeum; 28. 4.

KVĚTEN

- Vernisáž Letní instalace na nádvoří; UC Telč
- 18. ročník Festivalu muzejních nocí; Archiv MU
- Mendel Lecture: Supramolecular Latch – a New Chemical Tool for Chemistry, Biology and Materials Science by Kimoon Kim; Mendelovo muzeum; 26. 5.
- Slavnostní vernisáž nové stálé expozice „Genetika“; Mendelovo muzeum; 30. 5.
- Workshop k nové stálé expozici Genetika; Opatství / Mendelovo muzeum
- 22. ročník konference Hodnocení kvality vysokých škol; UC Telč; 26.–27. 5.
- Slavnostní zakončení U3V v Telči; UC Telč

ČERVEN

- Představení novinek a oslava 15. výročí založení Nakladatelství Munipress; „Svět knihy“, Mezinárodní knižní veletrh; Výstaviště Praha; 9.–12. 6.
- Vernisáž výstavy „Míla Doleželová a Jiří Mareš“ a křest monografie; Galerie Hasičský dům Telč; 16. 6. Výstava potrvá do konce roku 2022.
- 170. výročí založení Gymnázia (reálky) v Telči; výstava UC Telč; červen–srpen

ČERVENEC

- Mendel Genetics Conference; Opatství / Mendelovo muzeum / Hotel Passage; 20.–23. 7.
- Uvedení knihy „Mendel Lectures“; Mendelovo muzeum; 20. 7.
- Festival MENDEL; Opatství / Mendelovo muzeum; 22.–24. 7.
- Hudební akademie Telč, mezinárodní mistrovské kurzy; UC Telč; 8.–18. 7.
- 40. ročník festivalu Prázdniny v Telči; UC Telč; 29. 7. – 14. 8.

SRPEN

- Diplomatická akademie – letní škola evropských studií; Ministerstvo zahraničí ČR; UC Telč
- Rozloučení s létem – koncert ke konci prázdnin; Opatství / Mendelovo muzeum; 31. 8.

ZÁŘÍ

- Studentská antropologická konference; UC Telč; 31. 8. – 2. 9.
- Seminář SitSem Fakulty informatiky a ÚVT MU; UC Telč; 8.–10. 9.
- Slavnostní zahájení U3V v Telči; UC Telč

ŘÍJEN

- Konference o kyberbezpečnosti; pořádá Kraj Vysočina v rámci českého předsednictví EU; UC Telč; 5.–7. 10.
- Mendel Lecture: Role of the Antigen Receptor in Normal and Malignant B Cell Development by Klaus Rajewsky; Mendelovo muzeum; 13. 10.
- Představení novinek Munipressu; Knižní veletrh Havlíčkův Brod; 14.–15. 10.

LISTOPAD

- Mendelovy dny 2022 – Mendel a svět; Opatství / Mendelovo muzeum; 2.–3. 11.
- Slavnostní otevření Mendelova skleníku; Opatství / Mendelovo muzeum
- Zvony; výstava UC Telč; listopad–leden 2023

PROSINEC

- Knižní festival v kině Scala; Nakladatelství Munipress; Univerzitní kino Scala; 2.–3. 12.
- Živý Betlém; UC Telč
- Festival Zimní prázdniny v Telči; UC Telč

MUNI KULTURNÍ CENTRUM

Rada Kulturního centra Masarykovy univerzity:

Předseda Mgr. Jaroslav Makovec

Členové Mgr. Petr Dimitrov
Marián Kišš, M.A., Ph.D.
Mgr. Blanka Křížová
PhDr. Alena Mizerová
Mgr. Jana Barbora Slaběňáková

Informační tiskovinu připravil autorský kolektiv:

Jiří Hanuš, Alena Mizerová, Blanka Křížová, Jaroslav Makovec,
Jana Barbora Slaběňáková, Petr Dimitrov, Petr Kamenický,
Marek Sedláček.

Fotografie:

Jan Dostál: s. 12;

Ivo Dvořák: obálka, s. 20 uprostřed;

Michaela Dvořáková: s. 26–27;

fotoarchiv MU: s. 3, 15 dole, 22, 24, 25, 28, 29;

Radek Gomola: s. 4–7;

Tomáš Hájek: s. 9 uprostřed;

Martin Indruch: s. 1, 8, 10, 21 nahoře;

KIVA: s. 23;

Radek Míča: s. 17;

M Plus: s. 11 dole;

Kamil Mrkvička: s. 14 uprostřed a dole;

Jan Prokopius: s. 19, 20 dole, 21;

Jana Barbora Slaběňáková: s. 17, 18;

Lucie Zemanová: s. 13, 14 nahoře, 15 nahoře.

Graficky upravil Jakub Konvica.

Redigovaly Alena Mizerová, Radka Vyskočilová a Martina Hovorková.
Vydala Masarykova univerzita v roce 2022.

Kulturní akce jsou vyzařováním vnitřní síly a kreativity instituce.	Strana
Na Masarykově univerzitě jsou pěstovány umělecké obory, působí zde řada uměleckých souborů, především hudebních.	28
V kampusu v Brně-Bohunicích jsou umístována hodnotná umělecká díla; rozrůstají se umělecké sbírky prezentované v Galerii Pitevna.	26
Významná je činnost Rady pro kulturu a umění.	3

Slavnostní atmosféru akcím i akademickým obřadům poskytují prostory:

Univerzitní kina Scala	19
Augustiniánský klášter na Starém Brně	22
Aula na Právnické fakultě	24

Kulturní centrum Masarykovy univerzity propojuje od roku 2020 aktivity univerzitních institucí:

Nakladatelství Muniipress	4
Mendelovo muzeum	8
Univerzitní centrum Telč	12
Archiv Masarykovy univerzity	16

Jejich poslání, aktuální činnost i program v roce 2022, kdy si připomínáme dvousté výročí narození zakladatele genetiky, přibližuje tato brožura. Díky obrazovému doprovodu si čtenáři mohou udělat alespoň rámcovou představu o díle, které na úrovni těchto institucí vzniká.